

2019. január 21.

Közbeszerzéseink tisztaságáról: avagy az elmúlt 14 év ajánlatkérőinek és nyerteseinek hálózati elemzése

A 2005-2018 között megkötött 15.000 legnagyobb közbeszerzési szerződés adatainak elemzése

kutatási vázlat

I. Mennyi a kutatás költsége? Mennyi támogatásra van szükségünk a kutatás elvégzéséhez?

2.285.000 forintot szeretnénk összegyűjteni.

Ez az összeg fedezi többek között

- a nyertesek és az ajánlatkérők adatainak adatbázisba rendezését és kódolását;
- a hálózatokra vonatkozó matematikai-statisztikai számítások elvégzését;
- a tanulmány megírását magyar és angol nyelven.

A részletes költségtervet [itt láthatod](#).

Nincs sem túl kicsi, sem túl nagy összeg... 500; 1000; 2000; 5000; 7000 Forinttal, vagy akár magasabb összeggel is segíthetsz. A lényeg, hogy 2019. február 28-ig össze tudjuk gyűjteni a kutatáshoz szükséges összeget. A tervünk, hogy 2019. május 18-ra készítjük és publikáljuk a kutatás eredményeit tartalmazó tanulmányt. Ha pedig megosztod majd ennek linkjét az ismerőseiddel, követőiddel, elmondhatod majd, hogy az nélküled nem jöhetett volna létre. Ha támogatni szeretnél minket - a Corruption Research Center Budapest (CRCB) munkáját - pár kattintással egyszerűen megteheted: [kattints ide!](#)

II. Miért kérünk támogatást?

Ezt az elemzést a mai magyar kormányzat nyilvánvalóan nem fogja támogatni. A magyar kormány egyik intézménye, a Közbeszerzési Hatóság 2018-ban kétszer is pert kezdeményezett a CRCB ellen egy tanulmányunkban leírtak miatt [1] [2], illetve többször támadtak minket, vagy szóltak munkánkról lekicsinylően a kormányzati propaganda-sajtóban [3]. E kutatás megvalósításánál EU forrásokra sem számíthatunk, mivel ilyen speciális és viszonylag kis költségvetésű projektet az EU kutatás-támogatási rendszere nem tud befogadni. A megvalósításban elsősorban magyar állampolgárok, magyar cégek pénzbeli támogatására számítunk.

III. Mi az elemzés célja?

Elemzésünk célja, hogy adatokra - vagyis tényekre alapozva - láthatóvá tegyük minden magyar állampolgár számára, hogy hogyan alakult a 15.000 legnagyobb értékű közbeszerzési szerződésnél a magas korrupciós kockázattal jellemezhető ajánlatkérők és nyertesek hálózata 2005 és 2018 között. Ezek a közbeszerzések az összes közbeszerzési érték 60-70%-át adják minden évben (lásd M1-M3 ábrák).

A hálózatok különbségeinek elemzése rámutathat, hogy hogyan történnek a gyanús, magas korrupciós kockázatú beszerzéseink. (A korrupciós kockázat fogalmát lásd: [4] [5].) Például egymástól jól elkülönülten vettek-e részt benne a nyertesek? Ha igen, a korrupciós hálózat nem koncentrált, tehát feltételezhető, hogy mindenki külön-külön vett részt gyanús közbeszerzésekben. Ha ellenben a gyanús szerződések nyertesei kisszámú, összefüggő hálózatokba rendeződnek, akkor a korrupciós hálózat koncentrált, és feltételezhető, hogy a résztvevők együttműködve, akár felsőbb engedély birtokában vettek részt ilyen ügyletekben.

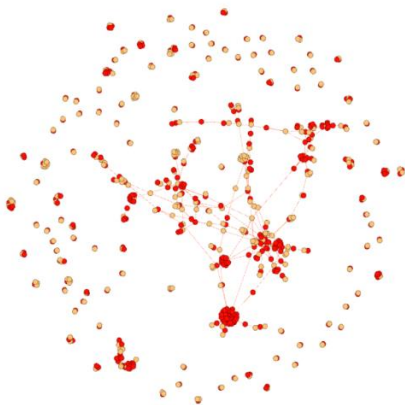
A kutatással arra a kérdésre is választ kívánunk adni, hogy mennyiben és hogyan változtak

meg a korrupciós hálózatok a 2005-2018 közötti időszakban. Például 2010 előtt és után, vagy az un. G nap előtt és azt követően. Továbbá a kutatás annak a vizsgálatára is irányul, hogy hogyan függnek össze a [legfontosabb hálózati jellemzők](#) (pl. sűrűség, centralitás, stb.) a korrupciós kockázatokkal, a versenyerősséggel, az ágazati és területi hatásokkal, a szerződéses értékkel, valamint a nyertes cégek tulajdonosainak politikai kapcsolataival.

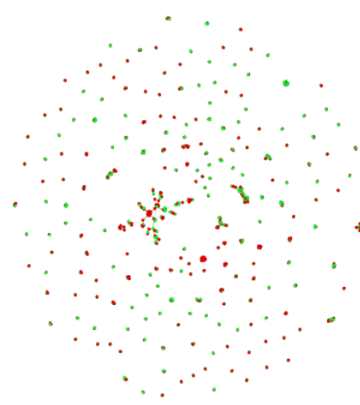
Ízelítőül álljon itt két ábra, amelyek a 2008-2009-es alacsony és magas korrupciós kockázatú szerződések mintáin mutatja meg az ajánlatkérő intézmények és a nyertes cégek közötti kapcsolatokat (lásd 1. és 2. ábra). Egy **piros pont** egy ajánlatkérőt, egy **sárga**, vagy egy **zöld** pont egy nyertes céget, míg az őket összekötő vonal egy általuk aláírt közbeszerzési szerződést jelent.

Az ábrákon jól látszik, hogy 2008-09-ben az alacsony korrupciós kockázattal jellemezhető hálózat sűrűbb, a közepén egy viszonylag sok szereplőből álló, sűrűbb szövésű hálóval. Ellenben a magas korrupciós kockázattal jellemezhető szerződések hálózata sokkal szétszórta, kevesebb szereplő kapcsolódik össze benne egy nagy hálózatba. Ez arra utal, hogy 2008-2009-ben viszonylag sok szereplő egymástól függetlenül vehetett részt magas korrupciós kockázatú „gyanúsabb” szerződésekben, miközben az alacsony korrupciós kockázatú szerződéseket kötő „tiszta” cégek és állami intézmények jellemzően összefüggő hálózatokba rendeződnek.

1. ábra
2008-09, nyertesek és ajánlatkérők
hálózata az alacsony korrupciós
kockázatú szerződésekénél

2. ábra
2008-09, nyertesek és ajánlatkérők
hálózata a magas korrupciós
kockázatú szerződésekénél

Magyarázat: 1. ábra **piros pontok:** ajánlatkérők
sárga pontok: nyertes cégek
vonalak: közbeszerzési szerződések
pontok száma 635; a vonalak (élek) száma 574
2. ábra: **piros pontok:** ajánlatkérők
zöld pontok: nyertes cégek
vonalak: közbeszerzési szerződések
pontok száma 679; a vonalak (élek) száma 602

IV. Mik lesznek a tervezett kutatás lépései?

Először a 2005-07 közötti, valamint a 2016-18 közbeszerzések szerződési adatait kell összegyűjtenünk és beleilleszteni a már rendelkezésünkre álló 2008-15 közötti adatbázisba. Az utóbbit kiegészítjük mintegy 800 szerződés adataival. Ezután a nyertes cégek

fontosabb mérleg- és eredménykimutatás adatait (árbevétel, adózás előtti eredmény, összes személyi kiadások, összes eszközök, tárgyi eszközök) illesztjük be az adatbázisba. Kiszámítjuk az egyes korszakokra jellemző hálózatok statisztikáit; a kapott hálózatokat ábrázoljuk. Az összefüggéseket matematikai-statisztikai módszerekkel elemezzük és elkészítjük az eredményeket tartalmazó tanulmányt magyar és angol nyelven.

V. Mikorra leszünk készen?

Az eredményeket tartalmazó tanulmányt 2019. május 18-án hozzuk nyilvánosságra.

VI. Mit érdemes rólunk tudni?

A CRCB Nonprofit kft. egy független tudományos kutatóműhely. Célunk az, hogy tényekre támaszkodva olyan elemzéseket készítsünk, amelyek a jó állam, a jó kormányzás megvalósítását szolgálják, segítik elő. Olyan kormányzásét, amely az állampolgárok jólétét szolgálja, amely egyszerre hatékony és átlátható. A CRCB kutatásokat végzett, tanácsokat adott már a Világbanknak, az EU Bizottságnak, az Európai Újjáépítési és Fejlesztési Banknak, kormányzatoknak és non-profit szervezeteknek. Kutatási programjainkat magyar állampolgárok adományai, önkéntes munkája és alapítványok is támogatják. A CRCB széles szakértői bázisra alapozva végzi munkáját, szakértőink önkéntes munkában támogatják tevékenységünket.

Kutatási eredményeinket jelentéseiben idézte az EU Bizottság [6], és figyelembe vették ezeket a Sargentini jelentés készítői is [7]. Legutóbbi kutatásunk összefoglaló eredményeit feltette honlapjára Chile közbeszerzési hatósága [8], illetve eredményeinkre hivatkozott az USA Külügyminisztériumának Magyarország emberjogi helyzetével foglalkozó riportja [9].

VII. Hol és hogyan támogathatod ezt a kutatást?

Bankátutalással vagy PayPal átutalással, vagy írd nekünk, ha más módon szeretnéd.

A támogatáshoz [kattints ide!](#)

VIII. Hivatkozások

[1]: A Közbeszerzési Hatóság korrupciókutatókat perelt be egy tanulmányuk miatt, index.hu, 2018.09.27., <https://bit.ly/2OVd7AX>

[2]: A Közbeszerzési Hatóság megint sikertelenül perelte a korrupciókutatókat, index.hu, 2018.10.18., <https://bit.ly/2AVf5MO>

[3]: Mandiner: <https://bit.ly/2FR3rWy>; Magyar Hírlap: <https://bit.ly/2mXn5VS>; Magyar Idők: <https://bit.ly/2NZdMAu>, <https://bit.ly/2tN9WCG>, <https://bit.ly/2M8E4zP>; Origo: <https://bit.ly/2AszLxI>, Figyelő: <https://bit.ly/2rlmqIB>, <https://bit.ly/2rkPJT4>; Echo Tv: <https://bit.ly/2U8vDc9>.

[4]: Fazekas, M. - L. P. King - I. J. Toth, 2013. *Hidden Depths. The Case of Hungary*. In: Alina Mungiu-Pippidi (ed.): *Controlling Corruption in Europe. The Anticorruption Report Vol. 1.*, Barbara Budrich Publishers. Opladen - Berlin - Toronto. pp. 74-85. <https://bit.ly/2G4mhJw>

[5] Tóth, I. J; M. Hajdu, 2017. Intensity of Competition, Corruption Risks and Price Distortion in the Hungarian Public Procurement – 2009-2016. Working Paper Series: CRCB-WP/2017:2, CRCB, Budapest, <https://bit.ly/2prJVsw>

[6]: COMMISSION STAFF WORKING DOCUMENT, Country Report Hungary 2017, EU Commission, 2017.02.28, <https://bit.ly/2sHwPGA>

[7]: OPINION of the Committee on Budgetary Control (26.4.2018) in the „REPORT (4 July 2018) on a proposal calling on the Council to determine, pursuant to Article 7(1) of the Treaty on European Union, the existence of a clear risk of a serious breach by Hungary of the values on which the Union is founded”, European Parliament, <https://bit.ly/2CykUzC>.

[8]: <https://bit.ly/2FXeKy3>

[9]: *Country Reports on Human Rights Practices for 2017 – Hungary*, Bureau of Democracy, Human Rights and Labor, U.S. Department of State, <https://bit.ly/2U7D8is>

IX. Mit érdemes még tudni rólunk?

[Néhány információ rólunk](#)

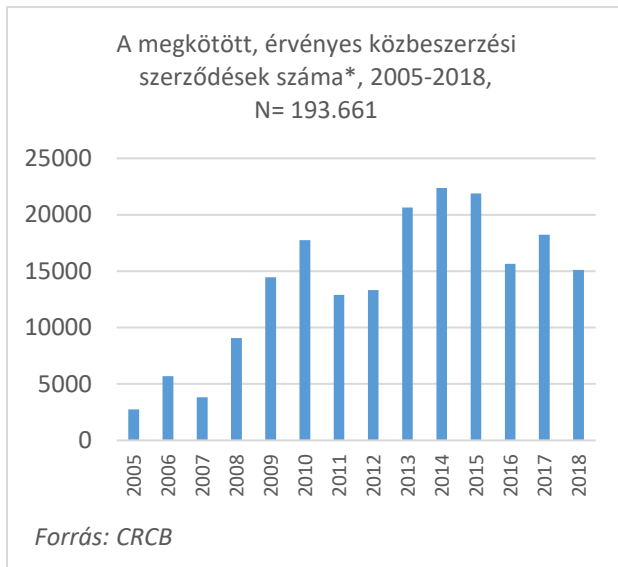
[Kutatásaink, sajtóvisszhang és egyéb reakciók 2018-ban](#)

Válogatott publikációink – 2018: [\[1\]](#) [\[2\]](#) [\[3\]](#) [\[4\]](#)

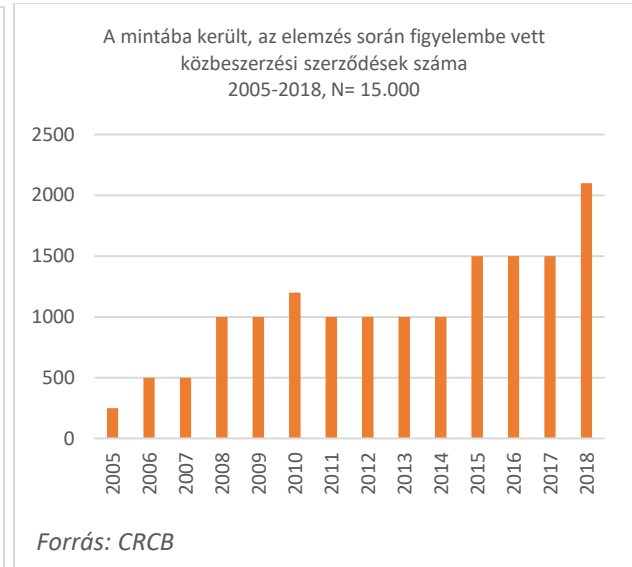
[Tanulmányaink listája \(2016-2018\)](#)

Melléklet

M1. ábra

M2. ábra

*: keretszerződések nélkül

M3. ábra

